

Stockholm 2025-06-27

LI2025/00674

Finansdepartementet

Via epost:

li.remissvar@regeringskansliet.se

li.smf@regeringskansliet.se

Remissyttrande SOU 2025:17 Anpassning av svensk rätt till avskogningsförordningen

Svenska Förläggareföreningen har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerade betänkande och vill anföra följande.

Om Svenska Förläggareföreningen

Svenska Förläggareföreningen är de svenska bokförlagens branschorganisation. Vi arbetar för en öppen och fri bokmarknad där det ska finnas största möjliga utrymme att etablera och utveckla bokförlag. Våra medlemmar är professionella bokförlag vars utgivning spänner över alla genrer och format. De representerar både de största förlagen och de mindre; skönlitterära förlag såväl som fackboks-förlag och barn och ungdomsboksutgivare.

Svenska Förläggareföreningens inställning och synpunkter

Svenska Förläggareföreningen har inga principiella synpunkter på de förslag som lämnats i betänkandet på att anpassa svensk rätt till sanktionsbestämmelserna i avskogningsförordningen, men vill understryka följande.

Vi välkomnar att riskbedömningssystemet är på plats i tid inför förordningens tillämpning. Samtidigt kvarstår ett flertal praktiska och juridiska frågor, vilka till stor del hänvisas till ännu ej publicerade eller icke-bindande vägledningsdokument.

Mot denna bakgrund ser vi ett behov av en tydlig övergångsperiod: att avskogningsförordningen träder i kraft enligt plan, men att sanktionsbestämmelserna tillämpas först efter ett år. En sådan lösning skulle ge företag möjlighet att tillämpa regelverket i skarp kontext och samtidigt justera sina processer vid behov, utan omedelbar risk för sanktioner. Detta främjar efterlevnad och kvalitetssäkring i implementeringsfasen.

Vi vill även understryka behovet av:

- Färdigställande av centrala vägledningar och klargörande av kvarstående frågor så snart som möjligt.
- Branschspecifika frågestunder eller dialogforum – liknande det arbete som gjorts för skogssektorn tillsammans med Skogsstyrelsen.
- En tydlig och praktiskt användbar checklista för att avgöra om en produkt omfattas av förordningen.

Om förändringar i tillämpning eller tolkning sker – exempelvis vad gäller ”no-risk countries” – är det avgörande att dessa kommuniceras tydligt och utan dröjsmål. Interna processer kräver ofta lång framförhållning och kan inte ställas om med kort varsel.

Vi vill också ta tillfället i akt att lyfta fram följande.

Svenska bokförlag tar ansvar för att minska sin miljöpåverkan på en rad olika sätt – bl a ingår Svenska Förläggareföreningens medlemmar i Bokbranschens klimatinitiativ, BBKI, som syftar till att minska branschens klimatpåverkan – och ställer sig givetvis bakom syftet med avskogningsförordningen: att förhindra handel med varor som bidrar till avskogning och skogsförstörelse runt om i världen.

Böcker omfattas av avskogningsförordningen genom att de har producerats med användning av trä, vilket utgör ett av de produktslag som ingår i förordningens tillämpningsområde. Från det avverade trädet till den tryckta och sedermera utgivna boken föreligger en lång och komplex kedja av processer och leverantörer. Exempelvis består en boks olika beståndsdelar ofta av olika sorters pappersmassa och massan i sig kan bestå av trä från olika träd.

Att bokförlagen, och övriga delar av bokbranschen, ligger långt ned i produktions- och leveranskedjan och långt bort från skogsavverkningen innebär en utmaning i förhållande till regelverket, särskilt vad avser tillhandahållande av DDS-informationen. Detta gäller inte minst för böcker som trycks utanför EU och som importeras in i unionen. Svenska Förläggareföreningen förespråkar att låta aktörer utanför EU och längs hela leverantörskedjan få tillgång till databasen Traces för att underlätta överföringen av obligatorisk information genom hela värdekedjan. På så vis slipper importören i EU att bära ansvaret för hela kedjan. Givet komplexiteten finns annars risk för att regelverket kan innebära ett oöverstigligt hinder för bokimporten. Genom bokförlagens samlade organisation i Bryssel, Federation of European Publishers, där Svenska Förläggareföreningen är medlem, efterlyser vi ytterligare klargöranden och förenklingar på EU-nivå.

Det bör i detta sammanhang också nämnas att böcker och andra tryckta publikationer inte ingick i den ursprungliga texten från EU-kommissionen och har därför inte varit föremål för utvärdering i den konsekvensanalys som gjorts i förhållande till avskogningsförordningen. I den förordning som föregått avskogningsförordningen – timmerförordningen – var böcker undantagna.

Det hänvisas i betänkandet till att utredningens arbete har skett under en tid då det förelegat stora oklarheter i fråga om hur centrala bestämmelser i avskogningsförordningen ska tolkas, och att detta har försvårat utredningens arbete. Dessa oklarheter, som i skrivande stund till viss del fortsatt råder, har inte enbart orsakat problem för utredningen utan i allra högsta grad också för marknadens aktörer.

Svenska Förläggareföreningen

Mikaela Zabrodsky, vd